

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Martiny Küchlerové v právní věci žalobce: **JUDr. L. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2025, č. j. 20 Ad 4/2024 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 8. 2023, č. j. OSZ-49366-113/D-Kč-2023, rozhodl, že se žalobci podle § 67ca odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „*zákon o důchodovém pojištění*“), zvyšuje od splátky na měsíc červen 2023 starobní důchod na částku ve výši 18 176 Kč měsíčně a vdovecký důchod na částku 2 832 Kč, a že tedy celkem žalobci od 1. 6. 2023 náleží 21 008 Kč měsíčně. Rozhodnutím ze dne 15. 11. 2023, č. j. OSZ-49366-115/M-Ká-2023, žalovaný zamítl námitky žalobce a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.

[2] Proti rozhodnutí o námitkách podal žalobce žalobu u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“), který ji rozsudkem ze dne 19. 3. 2025, č. j. 20 Ad 4/2024 - 38, zamítl jako nedůvodnou.

[3] Městský soud předeslal, že žalobce nezpochybnil samotné výpočty starobního a vdoveckého důchodu, ale formální aspekty rozhodování žalovaného. Žalobce namítal, že rozhodnutí o námitkách je nicotné, jelikož jej vydal „*neexistující orgán, tj. Ministerstvo vnitra, orgán sociálního zabezpečení*“. Městský soud konstatoval, že Ministerstvo vnitra bylo zřízeno v souladu s čl. 79 odst. 1 Ústavy a zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Podle § 3 odst. 3 písm. d) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném

do 31. 12. 2023 (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“), je Ministerstvo vnitra orgánem sociálního zabezpečení. Podle § 9 odst. 1 písm. b) a odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení Ministerstvo vnitra rozhoduje mimo jiné o dávkách důchodového pojištění příslušníků Policie České republiky a provádí jejich výplatu.

[4] Z uvedeného je dle městského soudu zřejmé, že v posuzované věci rozhodoval existující správní orgán, a to v rámci své pravomoci svěřené mu zákonem o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Bližší označení žalovaného jako „orgánu sociálního zabezpečení“ je třeba chápat jako vymezení, v rámci jaké působnosti žalovaný jednal, jelikož jako ústřední správní úřad vykonává působnost na řadě různých úseků státní správy. Pokud žalobce namítal, že žalovaný není označen sídlem, ale pouze P.O. Boxem, městský soud konstatoval, že sídlo není definičním znakem správního orgánu. Na prvostupňovém rozhodnutí i rozhodnutí o námitkách je nadto uvedena adresa sídla žalovaného.

[5] Žalobce se dále domáhal sdělení, u kterého orgánu je důchodově pojištěný. K tomu městský soud uvedl, že je žalobce účasten systému důchodového pojištění v České republice; nositelem důchodového pojištění je stát, o dávkách důchodového pojištění pak rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení, pokud zákon nestanoví jinak, jako je tomu právě v případě příslušníků Policie České republiky.

[6] Nicotnost rozhodnutí o námitkách nepůsobuje ani neuvedení rodného čísla žalobce v rozhodnutí o námitkách. Uvedení rodného čísla není nezbytnou náležitostí rozhodnutí o starobním důchodu, přičemž žalobce je v obou správních rozhodnutích jednoznačně identifikován jinými údaji. Žalobcem zmíněný § 51 odst. 1 a 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení stanovuje povinnost žadatelům o důchod, nikoliv správním orgánům.

[7] Proti rozsudku městského soudu podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] K přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť se netýká jen jeho samotného, ale řízení ve věcech důchodového pojištění „všech občanů, kteří jsou pojištěni z důchodového pojištění u správního úřadu sociálního zabezpečení MV.“

[9] Stěžovatel namítá, že o dávkách důchodového pojištění za stát rozhoduje a tyto dávky vyplácí výlučně „odbor sociálního zabezpečení MV“. Stát o dávkách důchodového pojištění rozhoduje prostřednictvím správních úřadů zřízených zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, jejichž oborem je sociální pojištění. Dle stěžovatele „Ministerstvo vnitra nerozhoduje o dávkách důchodového pojištění občanů, kteří jsou pojištěni u odboru sociálního zabezpečení MV, ani tyto dávky nevyplácí“.

[10] Dále stěžovatel uvádí, že v rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění je nezbytné uvádět rodné číslo osoby, které se rozhodnutí týká, jelikož dávky důchodového pojištění stát vyplácí právě dle rodného čísla. Městský soud se s touto žalobní námitkou nevypořádal.

pokračování

[11] Napadený rozsudek podle stěžovatele není v souladu se zákonem a městský soud zákon obchází. Městský soud „*potvrdil tvrzení žalobce, že rozhodovala instituce – orgán sociálního zabezpečení MV, která není součástí MV, instituce, která není zřízena zákonem o státní službě, instituce, které nebyl přiznán obor státní služby – sociální pojištění, která nevykonává funkci orgánu sociálního zabezpečení a nemůže tak používat právní předpisy o sociálním zabezpečení, je to instituce, která neexistuje*“.

[12] Stěžovatel dále namítá, že městský soud změnil označení žalovaného. Stěžovatel v žalobě žalovaný správní orgán označil jako „*Ministerstvo vnitra, orgán sociálního zabezpečení*“, zatímco městský soud jej v řízení označoval jen jako „*Ministerstvo vnitra*“. V průběhu řízení se pak městský soud k provedené změně odmítl vyjádřit. Městský soud rovněž pochybil tím, že se nevyjádřil, jak bude postupovat při rozhodování v této věci.

[13] Městský soud podle stěžovatele porušil též zásadu rovného zacházení, neboť „*u občanů pojištěných u správních úřadů – ČSSZ, odboru sociálního zabezpečení Ministerstva obrany a odboru sociálního zabezpečení Ministerstva rozhodují v oboru své působnosti o dávkách důchodového pojištění a tyto dávky vyplácí právě tyto správní úřady, ale u občanů pojištěných také u obdobného správního úřadu sociálního zabezpečení MV, tak Městský soud v Praze tvrdí, že rozhoduje Ministerstvo vnitra, tedy zaměstnavatel a tyto dávky vyplácí*“. Funkci orgánu sociálního zabezpečení plní odbor sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra, který musí rozhodovat ve věcech důchodového pojištění.

[14] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným rozsudkem. Uvádí, že Ministerstvo vnitra je orgánem sociálního zabezpečení rozhodujícím mimo jiné o dávkách důchodového pojištění příslušníků Policie České republiky. Předmět činnosti odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra a jeho oddělení pak vymezuje čl. 33 nařízení Ministerstva vnitra a společného služebního předpisu nejvyššího státního tajemníka a státního tajemníka v Ministerstvu vnitra č. 8/2025, o organizačním řádu Ministerstva vnitra. Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[15] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Nejvyšší správní soud přitom vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. Přijatelnost je obecně dána v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále přijatelnost zakládá rovněž zásadní pochybení krajského (resp. městského) soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (blíže viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 – 28, č. 4219/2021 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Ani jednu z těchto situací Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci neshledal. Pro úplnost lze dodat, že uvedená judikatorně ustálená kritéria přijatelnosti kasační stížnosti, vycházející z citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu zdejší soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz výše rovněž odkazované usnesení č. j. 9 As 83/2021 – 28).

[16] Stěžovatel namítá, že se městský soud nevypořádal s žalobní námitkou, dle níž je nezbytné v rozhodnutí ve věci důchodového pojištění uvést rodné číslo pojištěnce. Tím

namítá *de facto* nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Pokud by námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu byla důvodná, mohla by představovat důvod přijatelnosti kasační stížnosti. Městský soud se však namítanou absencí rodného čísla v rozhodnutí o námitkách zabýval v odstavcích 34 a 35 napadeného rozsudku, z nichž vyplývá, proč shledal tuto žalobní námitku nedůvodnou. Nejvyšší správní soud se tedy s námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku neztotožňuje a přijatelnost kasační stížnosti v souvislosti s ní neshledal.

[17] Dále stěžovatel namítá, že městský soud označil žalovaný správní orgán odlišně, než jak to učinil stěžovatel v žalobě. Tím tvrdí, že řízení před městským soudem trpí vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Také v tomto případě, pokud by byla námitka důvodná, by se mohlo jednat o tak závažnou vadu, že by představovala důvod přijatelnosti. Ani s touto námitkou se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

[18] Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, č. 534/2005 Sb. NSS, je věcí soudu, aby v řízení jako s žalovaným jednal s tím, kdo skutečně žalovaným má být, a ne s tím, koho chybně označil v žalobě žalobce. Dle § 69 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. (tedy i v nynější věci) není osoba žalovaného určena tvrzením žalobce, ale kogentně ji určuje zákon.

[19] Stěžovatel v žalobě označil žalovaného jako „*Česká republika, Ministerstvo vnitra, orgán sociálního zabezpečení*“. V soudním řízení správním však zákon přiznává správním orgánům způsobilost být účastníkem řízení (§ 33 odst. 2 s. ř. s.), a postavení žalovaného tudíž náleží přímo danému správnímu orgánu, zde Ministerstvu vnitra, a nikoliv České republice. Označení žalovaného jako „*orgánu sociálního zabezpečení*“ pak stěžovatel zřejmě převzal z rozhodnutí o námitkách. Jak však uvedl již městský soud, jedná se pouze o vymezení, v rámci jaké působnosti v nynější věci žalovaný rozhoduje [viz § 3 odst. 3 písm. e) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení]. Nicméně, i pokud by se jednalo o vnitřní útvar žalovaného správního orgánu, nebyl by takový útvar samostatným správním orgánem, ale jen vnitřní organizační jednotkou, která nemá způsobilost být účastníkem řízení (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 – 58, č. 3257/2015 Sb., či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2023, č. j. 2 As 218/2022 - 52). Městský soud tak v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu jako s žalovaným správním orgánem jednal s Ministerstvem vnitra.

[20] Městský soud dle stěžovatele dále pochybil tím, že stěžovateli nesdělil, „*jak bude postupovat při rozhodování v této věci*“. I v tomto případě se jedná o námitku vady řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Stěžovatel uvedeným zřejmě namítá, že jej měl městský soud poučit v souladu s § 118a občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“). S ohledem na obecnost této kasační námitky Nejvyšší správní soud také pouze obecně konstatuje, že dle ustálené judikatury zdejšího soudu správní soudy nemají povinnost poučit účastníky řízení dle § 118a o. s. ř. (srov. rozsudky ze dne 28. 11. 2012, č. j. 1 Afs 23/2012 - 102, či ze dne 6. 4. 2017, č. j. 7 As 215/2016 - 43). Tento postup není ani v rozporu s principem předvídatelnosti

pokračování

rozhodnutí, měl-li účastník možnost hájit před soudem reálně a efektivně svá práva (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2024, č. j. 3 As 55/2023 - 44). Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovateli byl v řízení o žalobě dán dostatek prostoru k tomu, aby se vyjádřil ke všem zjištěným skutečnostem, a tedy že stěžovatel mohl svá práva efektivně hájit.

[21] Jádrem kasační argumentace spočívá v tvrzení, že v nynější věci je správním orgánem příslušným k rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění „*odbor sociálního zabezpečení*“, a nikoliv „*orgán sociálního zabezpečení*“. Stěžovatel nicméně nijak konkrétně nereaguje na odůvodnění napadeného rozsudku. Kasační stížnost je přitom opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (resp. městského) soudu (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se tak musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 Afs 53/2005 - 59). Jinými slovy, „[u]vedení konkrétních stížných námitek [...] nelze nabradit zopakováním námitek uplatněných v odvolání nebo v žalobě, neboť odvolací a žalobní námitky směřovaly proti jiným rozhodnutím, než je rozhodnutí přezkoumávané Nejvyšším správním soudem“ (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 26. 10. 2007, č. j. 8 Afs 106/2006 - 58). Tato stěžovatelem uplatněná tvrzení nesměřují proti přezkoumávanému rozsudku, ve kterém stěžovatel obdržel odpověď na jím uplatněnou žalobní argumentaci. Městský soud se vypořádal s podstatou žalobní argumentace a zejména vysvětlil, proč označení žalovaného jako „*orgánu sociálního zabezpečení*“, jakož i další stěžovatelem tvrzené vady, nezpůsobují nicotnost rozhodnutí o námitkách (viz odstavce 30 až 35 napadeného rozsudku). Nejedná se tedy o námitky ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud se jimi proto nezabýval (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019 - 63).

[22] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že opakovaně v jiných věcech téhož stěžovatele konstatoval, že ve věcech sociálního zabezpečení, včetně důchodového pojištění, rozhoduje jako příslušný orgán sociálního zabezpečení v souladu s § 3 odst. 3 písm. e) a § 9 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení Ministerstvo vnitra (srov. rozsudek ze dne 14. 9. 2022, č. j. 10 Ads 149/2022 - 43). V rozsudku ze dne 12. 5. 2005, č. j. 6 Ads 36/2003 - 61, na nějž stěžovatel v kasační stížnosti odkazuje, pak kasační soud posuzoval, který konkrétní orgán sociálního zabezpečení se musí dozvědět o neprávem vyplacených částkách důchodu, aby počala běžet prekluzivní lhůta dle § 118a odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 2002. Závěry tohoto rozsudku tak nejsou pro nynější věc relevantní.

[23] Nejvyšší správní soud neshledal, že by městský soud zatížil řízení vadou mající dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Městský soud postupoval v souladu s judikaturou zdejšího soudu. Současně stěžovatel nepředestřel žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku soud nedovodil ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu.

[24] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[25] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz usnesení ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 – 33, část III. 4.; č. 4170/2021 Sb. NSS).

[26] Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému není možné náhradu nákladů řízení přiznat s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2025

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu